

Jawabin Ambasada Terence P. McCulley A Ranar Tunawa Da ‘Yancin ‘Yan Jaridun Duniya Na 2012 Zauren Platinum Na Otel Din Bolingo

Jama'a Barkanku da zuwa,

A ranar 3 ga watan Mayun kowace shekara, mu kan tuna da wata gagarumar murnar ‘yanci, watau ‘yancin ‘yan jaridu, don zama wani bangare na “Bikin Ranar Tunawa Da ‘Yancin ‘Yan Jaridu.” Babban Taron Majalisar Dinkin Duniya ya kebe ranar 3 ga watan Mayu, don zama ranar Tunawa da ‘Yancin ‘Yan Jaridu, dangane da bayyana muhimmancin ‘yan ‘yan jaridu, da tunatar da gwamnatoci game da haƙkin da ya rataya a wuyansu, na mutuntawa da kuma karrama ‘yancin fadafal albarkacin baki, kamar yadda Dokar ta 19, game da Mutunta ‘Yancin Bil Adam ta Duniya, ta tanada, da kuma tunawa da Yarjejeniyar Birnin Windhoek, da kuma jawabi kan ginshikan ‘yancin aikin jarida, da ‘yan jaridun mujallolin Afrika suka zayyana, a 1991.

An fayyace ‘yancin ‘yan jaridu, yadda ya kamata, a Gyaran Farko da ake yi wa Tsarin Mulkin Kasar Amirka kamar haka:

“Majalisa ba za ta iya kafa wata doka ba, da za ta tauye ‘yancin fadafal albarkacin baki, ko ta aikin jarida, ko ‘yancin jama'a game da gudanar da taron lumana da kuma yi wa gwamnati korafi dangane da tabbatar da adalci.”

Don haka, ‘yancin aikin jarida, yana da gagarumar martaba, a Kasar Amirka. Thomas Jefferson ya tsage gaskiyar cewa, “Ba za a mu iya kare damarmu ba, sai da ‘yancin aikin jarida, haka kuma akwai hadari, idan muka nemi dakushe shi.”

Dukan gidan jaridar dake da ‘yanci, zai iya biya bukatun jama'a, na sanin irin abubuwan dake damunsu da kuma kyautata rayuwa. Har ila yau, ta hannun ‘yancin kafafen watsa labaru ne, mutane ke barin gwamnatocinsu sanin ra'ayoyi game da manufofi ko kuma wani hukunci. Wannan daidaituwa, a tsakanin gwamnati da talakawa, yana da muhimmancin gaske, a fagen da kowa ke da ‘yanci da damar fadafal albarkacin baki. Amma, kash, har yanzu, a bangarori, da dama, na duniya, ana fuskantar gagarumar kalubala, wajen gudanar da ayyukansu. Kasar Amirka, ta la'anci harin da aka kai wa ofisoshin jaridar “This Day”, a ranar 26 ga watan Afrilu, garuruwan Abuja da Kaduna, dake Nijeriya. Muna juyayi da kuma fatar alheri ga iyalai da masoyan wadanda aka kashe ko aka raunata. Wannan harin ba ga bayin Allah ne kadai ba, har ma ga ‘yancin fadafal albarkinsu. Hargitsin da babu

kan gado, da tursasawa, ba mulkin demokradiiya ba ne. Haka kuma muna sane da mutuwar ‘yan jaridu, biyu, dake dauko labaru, a rikicin Kasar Syria.

Yau, mun san cewa, jama’ a za su fadi ra’ayoyinsu, komai tsangawamar da ake yi ma su. Yanzu, an fi samun saukin gudanar da al’amurra, dangane da irin juyin da ake samu, game da harkokin watsa labaru, da musayar bayanai da kuma wayar da kai, fiye da da. Ba wai irin abinda duniya ke gani ba, a “Hargitsin Kasashen Larabawa”, a yankunan Gabas Ta Tsakiya da Arewacin Afrika, har ma da irin abinda ya faru, a lokacin da aka yi bore, kwanan nan, a Nijeriya, saboda cire tallafin man fetur, wanda ya rikide wata guguwar da ta yi kira ga ke da gudanar da mulkin gaskiya. Irin wadsannan al’amarraan na daga cikin abinda ya sa muka zabi takenmu na bana, game da Ranar Tunawa da ‘Yancin na ‘Yan Jaridu, watau ‘*Yancin Watsa Labaru ke sa sababbin muryoyi kawo canjin al’umma*. Dole dukan shugabannin gwamnati, musamman wadsanda ke da sha’awar kyautata wa jama’ a, su nuna sha’awar tabbatar da ganin jama’ a na more wa harkokin watsa labaru, game da al’amurransu.

A bara na yi magana, a Ranar Tunawa da ‘Yancin na ‘Yan Jaridu, da game da Dokar Bayar da Bayanai, ta Nijeriya wadda ta zama doka. Don haka abin sha’awa ne, ganin irin yadda na samu labarin cewa wannan batun ya zama doka. Kamar yadda ku ka sani, tuni Kasar Amirka ta kafa Dokar Bayar da Bayanai (FOIA). Dokar, wadda aka kafa tun 1966, wata gagarumar dama ce ga jama’ a, na da su samu bayanai daga gwamnatin tarayya. Mukan bayyana wannan al’amarri tamar dokar dake fadakar da jama’ a game da ayyukan gwamnati. Kasar Amirka ta lura cewa, jama’ a na da ‘yancin da san abinda gwamnati take ciki, domin wannan shine abinda ake kira inganta sanar da su game da yadda ake kashe kudafe da kuma tabbatar da gaskiya.

Duk kuma abinda ya kasance na gaskiya ne, a Kasar Amirka, to, ya kamata ya kasance haka, a dukan duniya. Irin wannan dokar, na daga cikin dokokin da kowa ke amfana, ya-Allah gwamnati ce, ko kafofin watsa labaru, ko jama’ a, ko fungiyoyi. Ga kafofin watsa labaru kuwa, wannan na iya zama musabbabin sawwa ka ma su aiki. Amma, ta kan shimpida wata gagarumar dawainiya, gare su, na yin amfani da bayanan da suka samu. Bugu da kari, takan kawar da zumudin kwa kwalo gaskiya da daidaita bayar da rahotanni. Kamar yadda masu magana ke cewa, “Duk wanda ya ci ladar kuturu, to, zai yi ma sa aiki.”

Ga gwamnati kuma, babu abinda ya fi dadfi, a mulkin demokradiiya, irin ta bayar da bayai game da ayyukanta. A duk inda bayani ya yi karanci, to, zunde da jita-jita

ne, za maye “sauran gurbin.” Idan jama’ a suka nemi samun wani bayani, game da muhimman al’amurra, to, sun fi taimaka wa shugabanci.

Kasar Amirka za ta ci gaba da tallafa wa duk wani kokarin da shugabannin Nijeriya za su yi, na inganta ‘yancin bayar da bayanai, da ‘yancin ‘yan jarida. A karshe ma, a watan Maris ne Ofishin Jakadancin Amirka, ta shirya jami’an Ma’aikatar Watsa Labaru kasu halarci Shirin Ba’ki ‘Yan Agaji, zuwa Kasar ta Amirka. Ziyarar ta bai wa jami’an damar lura da yadda jama’ar Kasar Amirka ke samun bayanai, a gwamnatocin kasa, da jiha da kuma kananan hukumomi, dangane da irin yadda Dokar Bayar Bayanan (FOIA) ke aiki. Ziyarar ta ba su damar yin nazarin irin yadda ake aiwatarwa da kuma dabarun bin umurnin Dokar ta Bayar da Bayanai. Na kuma samu labarin cewa, har sun bayyana ma na irin abubuwan da suka gani, a Kasar ta Amirka, a wani taron da aka yi.

Ina mai yaba wa Hukumar Harkokin Ilmi, Kimiyya da Al’adu ta Majalisar Dinkin Duniya (UNESCO), da Ma’aikatar Watsa Labaru da Kungiyar ‘Yan Jaridu ta Nijeriya, da kuma dukan sauran takwarorinsu, dake aiki, tukuru, na ganin tabbacin wannan shirin. Ina kuma fatar sauran shirye-shiryen za su amfanar da jama’ a.

Ya zuwa badī, ina fatan in bayyana irin nasarorin da za a samu, dangane da aiwatar da Dokar Bayar da Bayanan, ta Nijeriya.

Na gode.